

ที่ ยธ ๐๗๕๙.๒/๑๓๒๕

กรมราชทัณฑ์

๒๒๒ ถนนนนทบุรี ตำบลสวนใหญ่

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๖ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง รายงานสรุปผลการสัมมนาระดมความคิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน สถานกักขัง สถานกักกัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปผลการสัมมนาระดมความคิด

ด้วยกรมราชทัณฑ์ ได้จัดโครงการสัมมนาเพื่อระดมความคิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด/โทรศัพท์มือถือในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการสัมมนา ประกอบด้วย ผู้บัญชาการเรือนจำ/ผู้อำนวยการทัณฑสถาน และเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางกรมราชทัณฑ์ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมราชทัณฑ์ พิจารณาแล้ว เพื่อให้เรือนจำ ทัณฑสถาน สถานกักขัง สถานกักกัน ได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติและนโยบายของกรมราชทัณฑ์ รวมถึง เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน จึงขอส่งรายงานสรุปผลการสัมมนาระดมความคิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด/โทรศัพท์มือถือในเรือนจำ/ทัณฑสถาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยทั่วกัน

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจเอก

(สุชาติ วงศ์อนันต์ชัย)

อธิบดีกรมราชทัณฑ์

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ฝ่ายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๒๗ ๓๖๔๑

Email : narco_tel.mobike@correct.go.th

สรุปผลการสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด/โทรศัพท์มือถือ
ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔
ณ โรงแรมจอมเทียน ปาล์มบีช รีสอร์ท พัทยา จังหวัดชลบุรี

พันตำรวจเอก สุชาติ วงศ์อนันต์ชัย อธิบดีกรมราชทัณฑ์ กล่าวเปิดโครงการสัมมนาเพื่อระดม
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด/โทรศัพท์มือถือในเรือนจำ/ทัณฑสถาน พร้อมกับ
มอบนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมราชทัณฑ์

การจัดสัมมนาครั้งนี้ ไม่มีอยู่ในแผนงาน เป็นการสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกัน
และปราบปรามยาเสพติด/โทรศัพท์ฯ เพื่อเป็นการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่องค์กร ซึ่งผู้บัญชาการเรือนจำ/
ผู้อำนวยการทัณฑสถาน ผู้อำนวยการกอง/สำนักจากส่วนกลางกรมราชทัณฑ์ ที่เข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้ถือได้ว่า
เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ดังนั้น การพัฒนาองค์ความรู้จะต้องมีการรวบรวมและถ่ายทอด
ประสบการณ์ให้แก่เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในรุ่นต่อไป เพื่อกรมราชทัณฑ์จะได้นำองค์ความรู้เหล่านี้มาเป็นตัวกำหนด
รูปแบบ เป้าหมาย และดำเนินการตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งโครงการนี้เป็นจุดเริ่มต้นในรูปแบบของเรือนจำในฝันปี ๒๐๑๕
อย่างไรก็ตาม ในบางเรื่องกรมราชทัณฑ์ยังต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ยกตัวอย่างเช่นในเรื่องของการสร้างระเบียบวินัย
เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จะต้องมีระเบียบวินัย มีการฝึกทบทวน ไม่เฉพาะในเรือนจำ/ทัณฑสถานเท่านั้น ส่วนกลาง
กรมราชทัณฑ์ก็ต้องการสร้างระเบียบวินัยด้วย เช่น การแต่งเครื่องแบบของกรมราชทัณฑ์ เป็นต้น

เรื่องการเลื่อนขั้นนักโทษ เรือนจำ/ทัณฑสถาน ควรจะมีการสร้างระเบียบวินัยให้กับนักโทษ
เด็ดขาด จัดหลักสูตรการฝึกระเบียบวินัย หากนักโทษเด็ดขาดคนใดผ่านการฝึกระเบียบวินัยดังกล่าวก็จะได้รับการเลื่อน
ขั้นไปอยู่ในชั้นดี ชั้นดีมาก ชั้นเยี่ยม ตามลำดับ เพื่อสร้างแรงจูงใจ

เรื่องสวัสดิการค่าตอบแทนของเจ้าหน้าที่ ผมได้เรียนเชิญกรมบัญชีกลาง ก.พ. มาพูดคุยเกี่ยวกับ
ค่าตอบแทนเงินค่าเสี่ยงภัยที่เรือนจำ/ทัณฑสถานได้รับ ซึ่งได้ประชุมกันแล้ว และได้มอบหมายนายสมศักดิ์ ริงสีโยภาส
รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ติดตามเรื่องดังกล่าว โดยได้พูดคุยเกี่ยวกับการปรับอัตราค่าเสี่ยงภัย ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ส่วน
คือ ส่วนที่ ๑ ค่าเสี่ยงภัยอัตรา ๑,๒๐๐ บาท กับ ๒,๐๐๐ บาท ได้ขอเพิ่มอย่างน้อยให้ได้รับในอัตราคนละ ๓,๐๐๐ บาท
ส่วนที่ ๒ กรณีที่จ่ายค่าเสี่ยงภัยโดยแบ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในเรือนจำ/ทัณฑสถาน และเจ้าหน้าที่บริหารฯ ควรปรับให้ได้รับ
อัตราค่าเสี่ยงภัยเท่ากัน เพราะถือว่ามีความเสี่ยงภัยเช่นเดียวกัน ซึ่งทาง ก.พ.และกรมบัญชีกลาง ได้รับหลักการไป
พิจารณาแล้ว

เรื่องที่กรมราชทัณฑ์มีนโยบายเกี่ยวกับการขอใบอนุญาตให้เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน
พกพาอาวุธปืน ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ หากเรื่องพกพาอาวุธปืนผ่าน ทางกรมราชทัณฑ์จะพิจารณาในเรื่อง
สวัสดิการสำหรับจัดซื้ออาวุธปืนเพื่อให้เจ้าหน้าที่จัดซื้อในราคาที่ถูกลง

สิ่งเหล่านี้ เป็นตัวอย่างของปัญหาของกรมราชทัณฑ์ ดังนั้น ทุกท่านที่เข้าร่วมสัมมนาจึงต้องมา
ระดมความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับปัญหาเสพติด/โทรศัพท์มือถือ เพื่อให้เกิดมุมมองในหลายมิติ และหลังจากที่ท่าน
สัมมนาระดมความคิดเห็นกันแล้ว ให้รวบรวมข้อมูลดังกล่าวแล้วนำมาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาอุปสรรค
และหาแนวทางแก้ไขว่าควรจะมีวิธีการอย่างไร ซึ่งในวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ ผมขอตัวแทนผู้เข้าร่วมสัมมนาเพื่อ
นำเสนอปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในภาพรวม รวมถึงเรือนจำในฝันปี ๒๐๑๕

ในการ...

ในการสัมมนาเพื่อระดมความคิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด/โทรศัพท์ฯ ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ ได้แบ่งเป็น ๖ กลุ่ม เพื่อระดมความคิดในกรอบหัวข้อ ดังนี้

- ๑) สาเหตุ รูปแบบวิธีการของการกระทำผิดเรื่องยาเสพติด/โทรศัพท์ฯ ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน
- ๒) แนวทางแก้ไข วิธีการป้องกัน
- ๓) เรือนจำในฝันปี ๒๐๑๕

สรุปผลการสัมมนาแบ่งกลุ่มระดมความคิด ซึ่งเป็นตัวแทนทั้ง ๖ กลุ่ม
นำเสนอโดย นายมนตรี บุณนาค ผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง
สังกัด ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง

ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด/โทรศัพท์มือถือที่เกิดขึ้นในเรือนจำ/ทัณฑสถาน

ด้านตัวบุคคล เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานใกล้ชิดผู้ต้องขังขาดองค์ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ในการควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญ ซึ่งเปลี่ยนไปจากเดิมกล่าวคือ เป็นลักษณะองค์กรอาชญากรรม ในขณะที่กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ไม่ได้ถูกพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนให้เป็นไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และการทำงานของเจ้าหน้าที่ ในบางครั้งจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น การตรวจค้น หากไม่มีอุปกรณ์ ช่วยในการตรวจค้นก็ทำให้การตรวจค้นขาดประสิทธิภาพ อีกปัญหาหนึ่ง คือ อุปกรณ์เทคโนโลยีที่มีอยู่เกิดชำรุด ทำให้ ต้องขออนุมัติงบประมาณในการซ่อมแซม ซึ่งในระหว่างที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน รอนงบประมาณในการซ่อมบำรุง หรือ ไม่มีงบประมาณเพียงพอสำหรับการซ่อมบำรุงรักษา เป็นช่องโหว่ทำให้ผู้ต้องขังลักลอบนำยาเสพติด/โทรศัพท์มือถือ เข้าเรือนจำ/ทัณฑสถาน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ยังขาดจิตสำนึก เพราะว่าการทำดี ประโยชน์ตอบแทนค่อนข้างน้อย ประกอบกับผู้ต้องขังรู้จักวิเคราะห์เจ้าหน้าที่ว่ามีจุดอ่อนจุดแข็งอย่างไร รู้ว่าเจ้าหน้าที่ต้องการสิ่งใด ทำให้เจ้าหน้าที่ ตกเป็นเครื่องมือผู้ต้องขังในการกระทำผิด อีกทั้ง ค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ ค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับเงิน หรือผลประโยชน์ที่ผู้ต้องขังเสนอให้กับเจ้าหน้าที่ ซึ่งบางครั้งการเสนอเงินหรือผลประโยชน์ในครั้งเดียวมีมากกว่า เงินเดือนที่ข้าราชการคนนั้นจะได้รับทั้งชีวิต

รูปแบบการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่

๑. กระทำความผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์
๒. รู้ว่ามีการกระทำความผิด แต่ทำเป็นไม่รู้กล่าวคือ ไม่จับ ปล่อยผ่าน และรอเวลารับเงิน
๓. มีส่วนร่วมกับผู้ต้องขังในการกระทำผิด
๔. กระทำผิดเสียเอง

สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผู้ต้องขังมีศักยภาพสูง มีอำนาจทางการเงิน ในขณะที่เจ้าหน้าที่ต้องพบกับผู้ต้องขังเหล่านี้อยู่ทุกวันและมีการเสนอผลประโยชน์ให้แก่เจ้าหน้าที่อยู่ตลอดเวลา

เรื่องการชุกชอนสิ่งของต้องห้ามของเจ้าหน้าที่ เครื่องแบบ เครื่องแต่งกายของเจ้าหน้าที่ชุกชอนได้หมดรวมถึง ตะบอง ซึ่งการชุกชอนสิ่งของต้องห้ามดังกล่าว ผู้ต้องขังจะเป็นผู้ดำเนินการตัดแปลงแล้วให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้นำเข้า

/สิ่งของ...

เรื่องสิ่งของบริจาคตามระเบียบกรมราชทัณฑ์ระบุชัดเจนว่า ห้ามรับบริจาคสิ่งของจากญาติผู้ต้องขัง แต่ปัญหาของบริจาคคือ รับบริจาคมาจากองค์กร มูลนิธิ ซึ่งมาในรูปแบบที่ถูกต้อง โดยญาติผู้ต้องขังจะบริจาคผ่านองค์กร มูลนิธิ เพื่อบริจาคต่อให้กับเรือนจำ/ทัณฑสถาน

แนวทางแก้ไข

การมอบหมายหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งต้องพิจารณาจากความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ และมีการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องไม่หยุดนิ่ง เนื่องจากกลุ่มผู้ต้องขังที่ต้องการหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง หากเรือนจำ/ทัณฑสถานใด มีการตรวจค้นจนรู้ที่ซุกซ่อน หรือสืบทราบว่าจะมีการนำสิ่งของต้องห้ามเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถาน จนสามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้ ผู้ต้องขังดังกล่าวก็จะหาวิธีการอื่น และพัฒนาวิธีการซุกซ่อนไปเรื่อยๆ เพราะผู้ต้องขังมีเวลาตลอด ๒๔ ชั่วโมง ในการคิดที่จะกระทำผิด

การปรับค่าตอบแทนและสวัสดิการต้องเหมาะสมกับหน้าที่รับผิดชอบ เพราะหากเจ้าหน้าที่ต้องควบคุมผู้ต้องขังที่มีทรัพย์สินเป็นพันล้านเป็นหมื่นล้าน มีรายได้จากการค้ายาเสพติดจำนวนมาก ซึ่งผู้ต้องขังเหล่านี้มีศักยภาพพอที่จะเสนอทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่เจ้าหน้าที่ เมื่อเทียบกับเงินเดือนค่าตอบแทนของเจ้าหน้าที่ซึ่งน้อยมาก ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ ทำให้เจ้าหน้าที่บางคนหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง

จัดงบประมาณในการซ่อมแซมเทคโนโลยี เนื่องจากช่วงเวลาที่เทคโนโลยีซำรุด เสียหาย เป็นช่วงเวลาที่ผู้ต้องขังใช้เป็นช่องโอกาสในการลักลอบนำยาเสพติดและโทรศัพท์มือถือเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถาน

ส่วนกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำ/ทัณฑสถานได้ ที่ผ่านมา เมื่อเจ้าหน้าที่กระทำผิด หรือมีพฤติการณ์กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด/โทรศัพท์ฯ ก็จะมีคำสั่งย้ายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ที่ส่วนกลาง กรมราชทัณฑ์ หรืออาจมีคำสั่งย้ายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ที่เรือนจำ/ทัณฑสถานอื่น ซึ่งกรมราชทัณฑ์หวังว่าเมื่อย้ายไปที่อื่นแล้ว จะได้ไปพบกับผู้ต้องขังกลุ่มใหม่ และไม่ไปหาผลประโยชน์ต่อ ซึ่งจากประสบการณ์พบว่าคนที่หาผลประโยชน์ไปอยู่ ณ จุดใดก็ยังหาผลประโยชน์ แต่มีวิธีการที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ลักษณะเดียวกัน หากเรือนจำ/ทัณฑสถานใด ย้ายผู้ต้องขังที่มีปัญหาหรือย้ายผู้ต้องขังที่หาผลประโยชน์ไปอยู่เรือนจำ/ทัณฑสถานอื่น ผู้ต้องขังดังกล่าวก็จะไปหาผลประโยชน์ที่อื่นต่อไป นั่นคือการกระจายปัญหาทำให้มีสภาพไม่ต่างกัน เพราะฉะนั้น หากเจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน มีพฤติการณ์กระทำผิด ทำงานไม่ได้ ก็ไม่ควรเป็นข้าราชการต่อไป แต่กระบวนการในการตรวจสอบจะอย่างไร เพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่คนนี้กระทำผิดจริง และส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ที่กระทำผิด ทางเรือนจำไม่สามารถหาพยานหลักฐานในการเอาผิดได้ เนื่องจากมีวิธีการหลีกเลี่ยงที่สลับซับซ้อน

ด้านผู้ต้องขังซึ่งเป็นสาเหตุที่แท้จริง กล่าวคือ ผู้ต้องขังมีอำนาจทางการเงิน ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย มีการพัฒนาวิธีการซุกซ่อนสิ่งของต้องห้าม มีผู้รับผิดแทน โดยเฉพาะเรื่องกฎหมาย ผู้ต้องขังที่มีอิทธิพล ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย เพราะผู้ต้องขังมีการจ้างทนายเพื่อร้องเรียนกลั่นแกล้งเจ้าหน้าที่และคอยให้คำปรึกษา นอกจากนี้ เรื่องของสวัสดิการที่ผู้ต้องขังได้รับ เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้ผู้ต้องขังขยายอิทธิพล หากกรมราชทัณฑ์มองไป Supermax ในต่างประเทศ ซึ่งมีการป้องกันการขยายอิทธิพลของผู้ต้องขัง โดยห้ามผู้ต้องขังแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้ต้องขังอื่น และเงินที่มีอยู่ในบัญชีเงินฝากของผู้ต้องขังเกิดจากการทำงานเท่านั้น ทำให้การขยายอิทธิพลทำได้ยาก

/ซึ่งเมื่อเทียบ...

ซึ่งเมื่อเทียบกับเรือนจำ/ทัณฑสถาน ในปัจจุบันผู้ต้องขังสามารถส่งใ้ญาติหรือบุคคลอื่นไปซื้อของให้กับผู้ต้องขังอื่นได้ โดยกฎ ระเบียบ ข้อบังคับไม่ได้ระบุให้ชัดเจนว่าต้องเป็นญาติจริงๆ ในการซื้อของฝากหรือเข้าเยี่ยมผู้ต้องขัง จึงทำให้เกิดช่องทางในการขายอิทธิพล ส่วนรูปแบบที่ผู้ต้องขังนำยาเสพติดเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถาน แต่เดิมที่ผู้ต้องขัง นำยาเสพติดเข้ามาเพื่อขาย และเพื่อสมัครพรรคพวก ซึ่งยาเสพติดสามารถควบคุมผู้ต้องขังได้ แต่ในปัจจุบัน โทรศัพท์มือถือสามารถควบคุมได้ทั้งผู้ต้องขัง , ยาเสพติด , โทรศัพท์ฯ และบุคคลภายนอกเรือนจำ/ทัณฑสถาน ยกตัวอย่าง หากผู้ต้องขังใช้โทรศัพท์มือถือประชุมสายโดยติดต่อกันระหว่างเรือนจำ/ทัณฑสถาน ทั่วประเทศ และนัดแนะว่าจะก่อเหตุพร้อมกันทั่วประเทศ นั้นแสดงให้เห็นว่า โทรศัพท์มือถือเป็นปัญหาที่ส่งผลต่อความมั่นคงของ เรือนจำ/ทัณฑสถาน และส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศได้

แนวทางแก้ไข คือ ต้องรู้ว่าผู้ต้องขังที่ควบคุมกำลังคิดอะไร การข่าวเป็นหัวใจสำคัญ ทำให้ผู้ต้องขังเปลี่ยนความคิดได้ ต้องมีการติดตามพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงในเรื่องของการตรวจค้นต้องทำอย่างจริงจัง และปรับเปลี่ยนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เพิ่มบทลงโทษ ซึ่งหากมองในเรื่องของการใช้มาตรการทางกฎหมาย กับการจำกัดสิทธิต่างๆ ขณะอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน การจำกัดสิทธิเรื่องความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันถือว่า ส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้ต้องขัง เช่น การให้รับประทานอาหารที่เรือนจำ/ทัณฑสถานจัดให้ , การไม่ให้ญาติฝากเงิน การไม่ให้ญาติซื้อของฝากให้ ฯลฯ กล่าวคือ หากกรมราชทัณฑ์มีมาตรการในการจำกัดสิทธิต่างๆ จะมีผลต่อผู้ต้องขังมาก ส่วนเรื่องการจัดให้ผู้ต้องขังมีโทรศัพท์สาธารณะใช้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ซึ่งได้จากการระดมความคิดกลุ่ม กรณีนี้มีข้อสังเกตว่า ไม่มีผู้ต้องขังคนใดที่ยอมซื้อโทรศัพท์มือถือในราคาที่สูง เพื่อใช้ในการติดต่อญาติเท่านั้น ทั้งที่ญาติ มาเยี่ยมทุกวัน เพราะฉะนั้นโทรศัพท์มือถือที่ผู้ต้องขังยอมซื้อในราคาที่สูง ก็เพื่อมาทำในเรื่องผิดกฎหมายเท่านั้น

ด้านอาคารสถานที่ ปัญหาด้านอาคารสถานที่ จะเห็นได้ว่าไม่มีเรือนจำ/ทัณฑสถาน ใดในประเทศ ที่เหมาะสมที่จะใช้ควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญได้ เหตุผลเพราะสถานที่ควบคุมเป็นอาคารเปิด ไม่ใช่อาคารปิด ซึ่งหาก มีการขวางสิ่งของต้องห้ามหรือลักลอบนำเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถาน ด้วยวิธีอื่นๆ ย่อมเข้าถึงตัวผู้ต้องขังได้ง่าย และลักษณะ การควบคุมผู้ต้องขังไม่ได้ตัดความสัมพันธ์ซึ่งปัจจุบันควบคุมไว้ที่เดียวกัน อีกประการคือ บริเวณโดยรอบภายนอก เรือนจำ/ทัณฑสถาน ซึ่งไม่สามารถกำหนดเขตเพื่อป้องกันบุคคลภายนอกเข้าเขตใกล้แนวกำแพงเรือนจำ/ทัณฑสถาน

อีกปัญหาหนึ่งคือ เรือนจำ/ทัณฑสถาน มีสภาพเก่า เอื้อต่อการชุกชอนสิ่งของต้องห้าม รวมทั้ง อุปกรณ์ไฟฟ้าภายในอาคารเป็นอุปกรณ์เสริมทำให้เกิดการใช้โทรศัพท์มือถือ ซึ่งผู้ต้องขังเหล่านี้ร่วมกันคิดหาวิธีการ ที่สลับซับซ้อน เพื่อหาช่องทางในการกระทำผิดกฎหมายอยู่ตลอดเวลา

แนวทางแก้ไข เลือกรือนจำ/ทัณฑสถานที่เหมาะสม โดยสถานที่คุมขังเป็นแบบตัดความสัมพันธ์ ซึ่งต้องเป็น ห้องแยกขัง หรืออาจมีห้องซึ่งเป็นลักษณะขังอย่างเดียว ไม่มีห้องน้ำภายใน รวมถึงมีการปรับปรุงระบบไฟฟ้า เช่น ผังอยู่ในอาคาร ฯลฯ

ด้านการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้เหมาะสม กับสถานการณ์ในปัจจุบัน หรืออาจกำหนดประเภทผู้ต้องขังขึ้นมาใหม่ โดยมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ไม่เหมือนผู้ต้องขังทั่วไป

สถานที่เยี่ยมญาติบางเรือนจำ/ทัณฑสถาน เอื้อให้ผู้ต้องขังสามารถติดต่อส่งสิ่งของต้องห้ามได้ เช่น บริเวณพื้นที่เยี่ยมญาติระหว่างผู้ต้องขังกับญาติอยู่ติดกัน ดังนั้น พื้นที่ระหว่างผู้ต้องขังกับญาติและพื้นที่ระหว่างผู้ต้องขังกับทนายความควรทำกันประมาณเมตรครึ่ง ซึ่งหากผู้ต้องขังมีโอกาสสัมผัสกับญาติหรือทนายความ ก็มีโอกาที่สิ่งของต้องห้ามจะเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถาน

ยานพาหนะที่เข้า - ออก เรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ผู้ต้องขังนำสิ่งของต้องห้ามเข้าอีกทั้ง ระยะเวลาในการตรวจค้นมีจำกัด เช่น รถสุทกรรมเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อส่งวัตถุดิบในการประกอบอาหาร ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องรีบตรวจค้นเพื่อให้ทันแก่เวลา ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการตรวจค้นลดลง

แนวทางแก้ไข

ปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับ ให้เหมาะสำหรับผู้ต้องขังกลุ่มนี้ ปรับปรุงห้องเยี่ยมญาติ จำกัดในเรื่องของฝากจากญาติ งดรับสิ่งของญาติฝาก งดรับพัสดุไปรษณีย์ หรืองดรับสิ่งของที่มากับพัสดุไปรษณีย์ซึ่งตรวจสอบได้ยาก และกำหนดเวลาสำหรับรถยนต์ที่เข้า - ออกเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อให้การตรวจค้นมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ตัวแทนกลุ่มระดมความคิด

เรือนจำในฝันปี ๒๐๑๕ สำหรับผู้ต้องขังคดีรายย่อย คดีไม่รุนแรง ไม่ใช่ผู้ต้องขังที่ยากต่อการปกครอง

และไม่มีพฤติกรรมลักลอบค้ายาเสพติดภายในเรือนจำ/ทัณฑสถาน

นำเสนอโดย นายอัศวิน คุณพันธ์ ผู้บัญชาการเรือนจำกลางยะลา

เรือนจำในฝันปี ๒๐๑๕ ซึ่งใช้คุมผู้ต้องขังที่ไม่มีพฤติกรรมลักลอบค้ายาเสพติด/โทรศัพท์มือถือในเรือนจำ/ทัณฑสถาน อย่างไรก็ตาม ก็ไม่สามารถไว้วางใจผู้ต้องขังกลุ่มนี้ได้ ดังนั้น ภาพเรือนจำในฝันปี ๒๐๑๕ จะทำอะไรให้ง่ายต่อการควบคุมผู้ต้องขัง และปฏิบัติการกิจของกรมราชทัณฑ์เกี่ยวกับการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยเพื่อคืนคนดีสู่สังคมได้สำเร็จ เนื่องจากปรัชญาในควบคุมผู้ต้องขังเปลี่ยนไป ซึ่งจากเดิมควบคุมผู้ต้องขังเพื่อลงโทษให้เกิดความเกรงกลัว ไม่กล้าที่จะกระทำผิด อีกทั้งโครงสร้างของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดแดนให้ชัดเจน ส่วนเรือนจำ/ทัณฑสถานที่สร้างใหม่ ถึงแม้จะมีการกำหนดแดนชัดเจน มีอาคารสำหรับการควบคุม แต่ก็พบว่ายังไม่เหมาะสมสำหรับควบคุมผู้ต้องขังในปัจจุบัน ซึ่งมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

เรือนจำในฝันปี ๒๐๑๕ จะต้องมีโครงสร้างทางกายภาพลักษณะมิดชิดและปลอดภัย มิดชิดคือ สามารถป้องกันการลักลอบนำยาเสพติด/โทรศัพท์มือถือเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย คือ ต้องเน้นความปลอดภัยในการทำงานของเจ้าหน้าที่ เพราะปัจจุบันเจ้าหน้าที่ที่มีความใกล้ชิดกับผู้ต้องขังมากเนื่องจากสภาพโครงสร้างเรือนจำ/ทัณฑสถานเก่า แดนไม่ชัดเจน และการติดต่อกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขังก็ง่าย ดังนั้น เรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่สร้างขึ้นใหม่ควรกำหนดแดนให้ชัดเจน มีอาคารเรือนนอนขนาดเล็ก ๑ ห้องไม่ควรเกิน ๒๐ คน และลักษณะการติดตั้งประตูเรือนนอน ควรจะเป็นลักษณะเปิดเข้าหรือผลักเข้าเรือนนอน เพราะหากเกิดกรณีผู้ต้องขังก่อเหตุร้ายขึ้นในระหว่างที่เจ้าหน้าที่กำลังไขประตูเรือนนอน ก็อาจจะเสียเปรียบผู้ต้องขังได้ นอกจากนี้ อาณาเขตเรือนจำ/ทัณฑสถาน ควรมีรั้วล้อมรอบอย่างน้อย ๓ ชั้น โดยรั้วในแต่ละชั้นต้องมีบริเวณที่กว้างขวาง สามารถสังเกตเห็นได้ง่ายทั้งจากเจ้าหน้าที่ภายในและเจ้าหน้าที่ที่ประจำอยู่บริเวณแนวกำแพงเรือนจำ/

/ทัณฑสถาน...

ทัศนสถาน และแนวกำแพงโดยรอบต้องมีความสูงประมาณ ๗ เมตร มีล่องกันเป็นซึ่งหากเป็นชั้นกำแพงก็ไม่สามารถเป็นออกได้ ตัวอย่างในประเทศออสเตรเลีย อีกทั้งต้องมีรั้วตาข่ายอยู่ด้านในตามแนวกำแพง และเรือนจำในฝัน ๒๐๑๕ ควรจะมีแดนแรกรับ ซึ่งเป็นไปตามหลักทัณฑ์ปฏิบัติ เพื่อให้มีการแยกประเภทผู้ต้องขังระหว่างผู้ต้องขังเด็ดขาดกับผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีได้อย่างชัดเจน รวมถึงการแยกผู้ต้องขังชายกับผู้ต้องขังหญิงออกจากกันให้ชัดเจน ซึ่งจะทำให้การควบคุมผู้ต้องขังมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เรื่องระบบเสริมความมั่นคงต่างๆ ระบบ CCTV ระบบรั้วไฟฟ้า ควรจะมีระบบที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเรือนจำ/ทัศนสถาน โดยเฉพาะในอาคารเรือนนอน หรือตามแนวกำแพงเท่านั้น และต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านระบบเทคโนโลยีดูแลรักษาเป็นการเฉพาะด้วย ส่วนเรื่องประตูเปิด - ปิด ด้วยระบบไฟฟ้า ควรจะมีระบบประตูเปิด - ปิดด้วยไฟฟ้าในลักษณะ ๒ ระบบ คือ แบบใช้ไฟฟ้า และแบบ Manual เพื่อป้องกันกรณีไฟฟ้าดับหรือขัดข้อง ซึ่งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุม ต้องศึกษา วิเคราะห์ข้อดีข้อเสีย เนื่องจากใช้งบประมาณค่อนข้างสูง

เจ้าหน้าที่จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพ ทักษะ ความรู้ความสามารถ ตลอดจนในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม และเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมผู้ต้องขังควรเป็นมาตรฐานสากลใกล้เคียงกันในอัตรา ๑ ต่อ ๕ ส่วนในเรื่องสายงานที่กรมราชทัณฑ์ขาดแคลน เช่น แพทย์ ควรหาทุนให้เรียนแพทย์แล้วกลับมาทำงานใช้ทุน หลายแห่งมีแดนพยาบาลที่มีโครงสร้างเหมาะสม แต่ไม่มีแพทย์ประจำ ปัญหาของเรือนจำ/ทัศนสถาน คือ ส่งผู้ต้องขังป่วยออกไปรักษาที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ/ทัศนสถาน ทำให้เสียอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไปเป็นจำนวนมาก และทำให้เกิดการลักลอบนำยาเสพติด/โทรศัพท์มือถือเข้าเรือนจำ/ทัศนสถาน รวมถึงต้องมีการสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะในเรื่องค่าตอบแทนควรปรับให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

ด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ควรกำหนดรูปแบบให้ผู้ต้องขังสวมใส่เสื้อผ้าของทางราชการอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดระเบียบวินัย ซึ่งหากผู้ต้องขังมีเสื้อผ้าหรือของใช้ส่วนตัวน้อย ก็จะทำให้ง่ายต่อการตรวจค้น ส่วนเรื่องการฝึกวิชาชีพ ควรเลือกให้เหมาะสมและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้เมื่อพ้นโทษไปแล้ว ซึ่งทางกลุ่มมีแนวความคิดว่า กรมราชทัณฑ์น่าจะมีเรือนจำอุตสาหกรรมเป็นการเฉพาะ สิ่งเหล่านี้เป็นภาพเรือนจำในฝันปี ๒๐๑๕ แต่สิ่งสำคัญจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกฎหมายเพื่อให้การบังคับใช้สำหรับเรือนจำ/ทัศนสถาน มีประสิทธิภาพ เช่น ควรเพิ่มบทลงโทษในกฎหมายกรณีลักลอบนำสิ่งของต้องห้ามเข้าเรือนจำ/ทัศนสถาน

ด้านการบริหารจัดการ กล่าวคือ นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในเรื่องการควบคุมผู้ต้องขัง และปรับเปลี่ยนกฎหมายให้สอดคล้องกับองค์กรอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป นำวิธีการ รูปแบบ จากต่างประเทศที่เหมาะสมมาใช้ เช่น เรือนจำซางฮีในประเทศสิงคโปร์ นอกจากนี้ ในเรื่องของอัตรากำลังเจ้าหน้าที่เป็นเรื่องสำคัญ ปัจจุบันเรือนจำ/ทัศนสถานยังขาดอัตรากำลังในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการควบคุม

ตัวแทนกลุ่มระดมความคิด

เรือนจำในฝันปี ๒๐๑๕ สำหรับผู้ต้องขังที่ยากต่อการปกครอง

มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ายาเสพติด/โทรศัพท์มือถือในเรือนจำ/ทัณฑสถาน

นำเสนอโดยนายเรืองศักดิ์ สุวารี ผู้บัญชาการเรือนจำกลางพิษณุโลก

ปัญหาในปัจจุบันคือผู้กระทำผิดในคดีเล็กๆ น้อยๆ หรือไม่มีเงินมาประกันตัว ถูกส่งตัวเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถานมากเกินไป ดังนั้น นโยบายทางอาญา หากมีการผลักดันว่าจะทำอะไรให้ผู้กระทำผิดในคดีเล็กน้อยถูกส่งเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถานลดลง ก็สามารถช่วยปัญหาในเรือนจำ/ทัณฑสถานได้

เรือนจำในฝันปี ๒๐๑๕ หากกรมราชทัณฑ์สามารถดำเนินการตามที่ นายมนตรี บุณนาค ผู้อำนวยการฝ่ายควบคุมฯ กล่าวมาได้ ก็จะทำให้เกิดเรือนจำในฝันปี ๒๐๑๕

๑. เป้าหมายอันดับแรกคือ ต้องทำให้ผู้ต้องขังไม่สามารถใช้โทรศัพท์มือถือค้ายาเสพติดภายในเรือนจำ/ทัณฑสถานได้

๒. ข้าราชการกับผู้ต้องขังต้องมีวินัย ซึ่งด้วยภารกิจของเจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นงานที่ตรากตรำ ทำให้ส่งผลต่อวินัยของเจ้าหน้าที่

๓. เรือนจำในฝันต้องเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม

๔. ต้องทำให้ผู้ต้องขังอยากเป็นคนดี หากผู้ต้องขังคนใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด/สิ่งของต้องห้าม และสร้างปัญหาแก่เรือนจำ/ทัณฑสถาน ก็จะถูกส่งตัวเข้าเรือนจำในฝันที่กำหนดไว้

ทางกลุ่มได้ข้อสรุปว่า เรือนจำในฝันปี ๒๐๑๕ ควรเป็นที่เรือนจำกลางเขาบิน เนื่องจากมีระบบตัดสัญญาณโทรศัพท์มือถือ และกำลังจะสร้าง Supermax ซึ่งกำลังจะเสร็จภายในปีหน้า โดยจะมีระบบการควบคุมผู้ต้องขังที่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด/โทรศัพท์มือถือ ยากต่อการปกครองในลักษณะ ๑ ห้อง ต่อ ๑ คน ปัจจุบันโครงสร้างทางกายภาพของเรือนจำกลางเขาบิน มี ๔ แคน และกำลังสร้างใหม่อีก ๑ แคน ดังนั้น ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ความมั่นคงสูงแห่งอื่น ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด/โทรศัพท์มือถือ ก็จะถูกส่งตัวมาควบคุมที่เรือนจำกลางเขาบิน ส่วนเรื่องยานพาหนะเข้า - ออก เรือนจำ/ทัณฑสถาน ก็มีความเห็นเช่นเดียวกับที่ นายมนตรี บุณนาค ผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง นำเสนอมา

เรื่องอัตราการควบคุม ควรใช้อัตราน้ำหนักที่ ๑ คน ต่อผู้ต้องขัง ๑๐ คน และปรับเปลี่ยนกฎหมายให้รองรับทั้งด้านการทำงาน ด้านการควบคุม และด้านอื่นๆ ส่วนในเรื่องคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ ต้องมีสมรรถนะทั้งร่างกายและจิตใจ มีปฏิภาณไหวพริบ มีองค์ความรู้ มีประสบการณ์ และต้องสร้างแรงจูงใจ โดยจัดให้มีสวัสดิการที่ดีสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ไปปฏิบัติหน้าที่ที่เรือนจำในฝัน ๒๐๑๕ กล่าวคือ ทำอย่างไรให้มีผู้สมัครใจไปอยู่เรือนจำในฝัน เช่น มีตัวคุณอายุราชการ ได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นให้แตกต่างจากเรือนจำ/ทัณฑสถานอื่น จัดเครื่องแบบให้กับเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ มีการพิจารณาขั้นพิเศษ ฯลฯ แต่ต้องบรรลุดุประสงค์เกี่ยวกับการควบคุมผู้ต้องขังกลุ่มดังกล่าวด้วย โดยให้มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่เมื่อปฏิบัติหน้าที่ครบ ๒ ปี ซึ่งกองการเจ้าหน้าที่ต้องมีการจัดเตรียมกำลังเจ้าหน้าที่ชุดใหม่เข้าไปปฏิบัติหน้าที่แทน รวมถึง มีการฝึกทบทวน พัฒนา ทักษะ ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา

เรื่องการควบคุมผู้ต้องขัง ให้ผู้ต้องขังออกจากห้องได้วันละ ๑ ชั่วโมง ซึ่งในตัวอาคารที่สร้างใหม่จะต้องมีทั้งลานกีฬา มีห้องเรียนและห้องอ่านหนังสือมีสถานห้องพยาบาล ฯลฯ โดยการบริหารจัดการเบ็ดเสร็จอยู่ในตัวอาคารและงดของฝากจากญาติ งดรับเงินฝาก กล่าวคือ ให้รับประทานอาหารของเรือนจำ รวมถึงของใช้ส่วนตัวอื่นๆ ทางเรือนจำ ต้องจัดให้กับผู้ต้องขังกลุ่มดังกล่าวด้วย และอาหารก็ต้องจัดให้ผู้ต้องขังได้รับประทานครบ ๕ หมู่ และมี ๓ มื้อ

นอกจากนี้ กรมราชทัณฑ์ ต้องปรับเปลี่ยน แก้วไขกฎหมาย โดยเฉพาะในเรื่องของเพิ่มบทลงโทษ มาตรา ๔๕ ส่วนในเรื่องระยะเวลาการควบคุมสำหรับเรือนจำในฝัน อย่างน้อยต้องควบคุมเป็นระยะเวลา ๓ ปี ซึ่งน่าจะตัดวงจรการค้ายาเสพติดในเรือนจำ/ทัณฑสถานได้ และหากผู้ต้องขังคนใดยังมีพฤติกรรมอื่นก็就会被ส่งกลับมาคุมขังที่เรือนจำในฝันอีกครั้ง หรืออย่างเช่น เรือนจำกลางเขาบิน ซึ่งได้สร้างแดนไว้สำหรับคุมขังผู้ต้องขังกลุ่มดังกล่าว เมื่อผู้ต้องขังคนใดไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดภายในระยะเวลา ๓ ปี แล้วก็จะถูกส่งไปคุมขังที่แดนทั่วไปภายในเรือนจำกลางเขาบิน ซึ่งก็ยังมีระบบตัดสัญญาณโทรศัพท์มือถืออยู่เหมือนเดิม ซึ่งทำให้การใช้โทรศัพท์มือถือในเรือนจำ น่าจะหมดปัญหาไป

เรื่องกิจกรรมทางศาสนา จัดให้ผู้ต้องขังกลุ่มนี้ได้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาภายในห้อง โดยจัดอุปกรณ์ คู่มือทางศาสนาให้แก่ผู้ต้องขัง ส่วนเรื่องของหลักทัณฑ์ปฏิบัติเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นผู้ต้องขังผู้ต้องขังกลุ่มนี้จะต้องถูกงดการเลื่อนชั้นตลอดระยะเวลาที่ถูกคุมขังในเรือนจำในฝัน ๒๐๑๕ นอกจากนี้ เรื่องการติดต่อของผู้ต้องขังภายในแดนหรือระหว่างแดน ซึ่งเป็นเรื่องของทางเรือนจำ จะต้องไปหามาตรในการตัดการติดต่อระหว่างผู้ต้องขังด้วยกันให้ได้ กล่าวคือ ต้องมีให้ผู้ต้องขังติดต่อกันได้

ด้านเทคโนโลยีต่างๆ ของเรือนจำในฝัน ๒๐๑๕ ต้องมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จัดเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อการตรวจค้นและการควบคุม รวมถึงระบบซ่อมบำรุงต้องจัดงบประมาณในการซ่อมบำรุง เพื่อดูแลรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีเป็นการเฉพาะ

เรื่องการพิจารณาคัดย้ายผู้ต้องขังกลุ่มนี้เข้าไปคุมขังในเรือนจำในฝัน ซึ่งกรมราชทัณฑ์ก็มีคณะกรรมการพิจารณาพฤติกรรมของผู้ต้องขังกลุ่มนี้อยู่แล้ว ดังนั้น หากคณะกรรมการพิจารณาแล้ว พบผู้ต้องขังคนใดก็ตามที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด/โทรศัพท์มือถือในเรือนจำ/ทัณฑสถาน และสร้างปัญหาในการปกครองก็ให้ดำเนินการพิจารณาคัดย้าย เพื่อตัดวงจรการค้ายาเสพติดในทันที ดังเช่น การย้ายผู้ต้องขังชามูไร นักฆ่ารับจ้างทวงหนี้ไปไว้ที่เรือนจำกลางคลองไผ่ และย้ายผู้ต้องขังที่เป็นตัวสั่งการการค้ายาเสพติดหรือผู้ต้องขังรายสำคัญไปคุมขังที่เรือนจำกลางเขาบิน ทั้งนี้ เพื่อลดศักยภาพในการกระทำความผิดกฎหมายของผู้ต้องขังกลุ่มดังกล่าว

นอกจากนี้ ทางกลุ่มมีความเห็นว่า น่าจะระดมกำลังเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการพิเศษทั้ง ๙ เขต ร่วมจุดเฝ้าตรวจค้นที่เรือนจำกลางเขาบิน ๓ เดือนต่อ ๑ ครั้ง เพื่อแบ่งเบาภาระและทำให้เจ้าหน้าที่ที่เรือนจำกลางเขาบินทำงานได้ง่ายขึ้น

พันตำรวจเอก สุชาติ วงศ์อนันต์ชัย อธิบดีกรมราชทัณฑ์ เป็นประธานกล่าวปิดโครงการสัมมนาฯ จากปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่นำเสนอมา ผมจะได้ขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในเรื่องของการสร้าง Supermax ซึ่งต้องใช้เงินงบประมาณจำนวนมาก แต่ระหว่างที่ยังไม่มีงบประมาณในการสร้าง จึงต้องมาหาวิธีการกันว่าจะทำอย่างไร ซึ่งหลังจากที่การสัมมนาครั้งนี้เสร็จสิ้น ผมจะนำแนวทางการแก้ปัญหา มาตรการต่างๆ ที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน เสนอมาพิจารณา และขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรม

๑. ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง กฎ ระเบียบ ให้เหมาะกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของ มาตรา ๔๕

๒. เรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคล ซึ่งปัญหาเกิดจากเจ้าหน้าที่ขาดจิตสำนึก ดังนั้น ในระดับการบริหาร เรือนจำ/ทัณฑสถาน จะต้องกำหนดรูปแบบ กำหนดการทำงานเป็นตัวชี้วัด ลงรายละเอียดการทำงานให้ชัดเจน รวมถึง สร้างขวัญกำลังใจ ดูแล และไม่ทอดทิ้งเจ้าหน้าที่ให้รู้สึกทำงานอย่างโดดเดี่ยว ซึ่งหากเจ้าหน้าที่คนใดไม่ทำงาน ก็ให้ผู้บริหารฯ พิจารณาและย้ายไปอยู่จุดอื่น ทั้งนี้ ในเรื่องการสร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญกำลังใจ ทางกรมราชทัณฑ์ ก็จะทำในระดับหนึ่ง เรือนจำ/ทัณฑสถาน ก็ต้องไปทำในอีกระดับหนึ่ง

๓. เรือนจำ/ทัณฑสถาน เขตใดต้องการใช้งบประมาณในการบริหารจัดการไม่ว่าจะเป็นเรื่อง เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด/โทรศัพท์ฯ หรือการบริหารจัดการในด้านอื่นๆ ให้เสนอโครงการมายัง กรมราชทัณฑ์ โดยส่งโครงการต้นไตรมาสที่ 3 ซึ่งกรมราชทัณฑ์ จะตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งเพื่อพิจารณาโครงการ ตามลำดับความสำคัญ และจะมีหนังสือแจ้งเรือนจำ/ทัณฑสถาน เกี่ยวกับการเสนอโครงการดังกล่าวต่อไป นอกจากนี้ ผมได้พบกับประธาน กสทช. (คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ) ซึ่ง กสทช. จะได้รับค่าสัมปทานเป็นเงินรายได้ที่เกิดจากการใช้คลื่นวิทยุกระจายเสียง ในหนึ่งปีงบประมาณ กสทช. จะได้รับเงินงบประมาณเป็นจำนวนมาก ซึ่งกรมราชทัณฑ์สามารถทำหนังสือเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินงบประมาณ แต่มีเงื่อนไขว่าต้องเขียนโครงการที่ไปคาบเกี่ยวกับเรื่องของการสื่อสาร เพราะ กสทช. เป็นเรื่องของการสื่อสาร ผมจึงขออาสาสมัครใครที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องการเขียนโครงการให้เสนอโครงการมายังกรมราชทัณฑ์ เพื่อผมจะพาท่านไปพบกับประธาน กสทช. ขอสนับสนุนเงินงบประมาณต่อไป

๔. เรื่องของการเผชิญหน้าระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขังในอนาคต ต่อไปเรือนจำ/ทัณฑสถาน ต้องลดการเผชิญหน้าระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขัง รวมถึงการสร้างทฤษฎีระบบ สร้างรูปแบบในการทำงาน ซึ่งจาก ตัวอย่างการนำเสนอพบว่า เจ้าหน้าที่คนใดปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ซื่อสัตย์สุจริต ก็จะถูกกำจัดออกไปจากระบบ ดังนั้น จึงต้องมีการสร้างทฤษฎีระบบ ตั้งแต่ การตรวจค้นเจ้าหน้าที่ การตรวจค้นผู้ต้องขัง การตรวจค้นบุคคลเข้า – ออก เรือนจำ/ทัณฑสถาน แต่ปัจจุบันการตรวจค้นเป็นในลักษณะส่วนตัว

๕. กรมราชทัณฑ์ จะตั้งสถาบันทางการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามาร่วมรับผิดชอบ เกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ต้องขังด้วย เช่น การโอนเงินผ่านธนาคารซึ่งเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด การพนันหนี้สิน เป็นต้น

๖. กรณีเจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมและมีคำสั่งย้ายมาปฏิบัติหน้าที่ที่กรมราชทัณฑ์ ทางกรมราชทัณฑ์ จะส่งตัวกลับไปปฏิบัติหน้าที่ตามเรือนจำ/ทัณฑสถาน โดยกรมราชทัณฑ์ได้พูดคุยและทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ ดังกล่าวแล้ว หากมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด/โทรศัพท์มือถืออีกจะให้ออกจากราชการไว้ก่อน และดำเนินการ สอบวินัยให้แล้วเสร็จภายใน ๑ เดือน รวมถึงกรณีอื่นๆ ด้วย ซึ่งเรื่องวินัยของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์จะดำเนินการอย่าง จริงจังและเด็ดขาด

๗. กรมราชทัณฑ์ จะจัดให้มีการอบรม พัฒนากทักษะ ความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะในเรื่องของ IT ซึ่งกรมราชทัณฑ์จะดำเนินโครงการฝึกอบรมในระดับผู้บริหารของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ให้รู้จักกับระบบ IT (จัดในลักษณะผู้ใช้) และดำเนินในระดับผู้ปฏิบัติงานต่อไป

/ส. เรื่องของ...

๘. เรื่องของต้นแบบเจ้าหน้าที่บรรจุนใหม่ที่เข้าทำงานในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ผู้บริหารฯ จะต้องจัดที่เลี้ยงที่มีความประพฤติดี มีประสบการณ์ในการทำงาน คอยกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ที่บรรจุนใหม่ เพื่อสร้างวัฒนธรรมในการทำงาน และผมให้ความมั่นใจกับท่านในฐานะที่ผมเป็นผู้บริหารสูงสุด ผมยืนอยู่เคียงข้างท่าน หากมีปัญหาในการทำงานผมจะร่วมรับผิดชอบด้วยกัน

๙. ปัญหาระบบฐานข้อมูลผู้ต้องขังของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ไม่ได้เชื่อมต่อกัน ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบข้อมูล ประวัติการกระทำความผิดของผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น กรมราชทัณฑ์ จะได้ประสานไปยังกระทรวง ICT ทำโปรแกรมเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน ดำเนินคีย์ข้อมูลให้เป็นปัจจุบันต่อไป

๑๐. แนวความคิดปี ๕๕ ผมจะดำเนินการของงบประมาณลับ ซึ่งตั้งไว้ในขบรายจ่ายอื่นๆ เพราะหน่วยงานที่มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนต้องมีงบประมาณลับ เพราะไม่สามารถเบิกจ่ายในงบประมาณทั่วไปได้

๑๑. กรณีบัตรเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ให้สำรวจเรือนจำ ทัณฑสถาน สถานกักขัง สถานกักกันที่มีความจำเป็นจะต้องใช้บัตรเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ให้ทำเรื่องเสนอกรมราชทัณฑ์ เพื่อพิจารณาต่อไป

สุดท้ายนี้ ผมฝากให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน พยายามกลั่นกรองความรู้ความสามารถผู้ใต้บังคับบัญชา ออกมาให้หลายๆ รวมถึงดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้เหมือนคนในครอบครัวของตนเอง และขอเน้นว่ากรมราชทัณฑ์ จะก้าวเดินไปพร้อมกับท่าน ซึ่งผมเองจะพยายามรู้จักท่านให้มากที่สุด เพื่อจะได้ไม่เกิดความผิดพลาด หากจะต้องมีการใช้อำนาจในเรื่องของการบริหารงานบุคคล ผมจะเสียใจมาก หากทำให้ผู้ที่มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อกรมราชทัณฑ์ เกิดความท้อแท้หรือผิดหวัง เพราะถือเป็นสิ่งที่ผิดพลาดที่สุดในการบริหารงาน ดังนั้น ท่านต้องมาบอกผม ท่านต้องมาเตือนผม ซึ่งหากผิดเดียวแก้ไขใหม่ ท่านอย่ามีความรู้สึกที่เราอยู่กับคนละฝั่ง คนทำงานมีโอกาสผิดพลาดได้ทุกคน แต่ผิดพลาดแล้วต้องแก้ไข สำหรับวันนี้เป็นแคว้นเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงกรมราชทัณฑ์ ผมอยากจะอาสาผู้ที่อยากจะทำอะไรให้กับกรมราชทัณฑ์ มาเป็นอาสาสมัครเพื่อร่วมกันคิด ร่วมกันหาแนวทาง มาตรการต่างๆ วันนี้ท่านอาจจะไม่มีกำลังที่จะเปลี่ยนแปลง แต่ท่านคิดได้ ท่านเสนอมา แล้วเรามาช่วยกันทำให้กรมราชทัณฑ์ เป็นที่ยอมรับ เป็นที่ศรัทธา เกิดภาพลักษณ์ที่ดี และหากเรือนจำ/ทัณฑสถาน ใดประสงค์จะให้ผมลงพื้นที่ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ให้แจ่มมายังกรมราชทัณฑ์ ซึ่งผมจะพยายามลงพื้นที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อดูแลทุกข์สุขและแก้ไขปัญหาให้แก่เรือนจำ/ทัณฑสถานต่อไป

.....